

ВОЛИНСЬКІ ЄПАРХІАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

За єдину Українську Помісну
Православну Церкву!

часопис
Волинської єпархії
Київського Патріархату

№ 11 (24) листопад 2006

ЧУЖОМУ НАВЧАТИСЬ, А СВОГО ЦУРАТИСЬ?

Плутанина щодо цьогорічної дати проведення Димитрівської суботи, пов'язана із вшануванням образу Казанської Богоматері, наштовхує на сумні висновки

Якого дня цьогоріч належало творити Димитрівське поминання померлих? Чи потрібно священикам переносити поминання на іншу дату, якщо на визначений Церквою день припало свято Казанської ікони Божої Матері? Чи добре орієнтуються православні українці у церковному календарі й чи належно вшановують місцеві святині? Низка питань, відповіді на деякі з них – невтішні. І хоча ситуація, пов'язана зі згаданими проблемами, – складна не лише з об'єктивних історичних причин, а й через нинішнє розділення Православ'я в Україні, – варто все ж поміркувати над способами покращення.

П'ятниця, 27 жовтня. Євдокія Сапіга, свічниця кафедрального собору Святої Трійці, стомлено кладе слухавку. «Телефон сьогодні, мабуть, почервоніє від цієї зливи дзвінків. І всі питають одне й те ж: „Чи завтра служитимуть поминальну?“» – жаліється вона одному з соборних священиків.

Клопоту й розгубленості додалося в ті дні не лише свічниці Євдокії. Не до одного священика зверталися парафіяни з запитанням: «Чому в нас не так, як у Московському Патріархаті? Вони перенесли Димитрівське поминання на тиждень раніше, адже на 4 листопада припадає Казанської Богоматері».

А й справді, чому в цьому випадку наші парафії не беруть прикладу з Російської Церкви? Варто з'ясувати: що це за свята, які український церковний календар приписує відзначати цього року одного дня.

Згідно з церковним уставом, щорічно в суботу, що передє святою великомученика Димитрія Солунського, належить творити всезагальне поминання всіх од віку померлих православних християн – наших пращурів, родичів, друзів. Вшановуємо цього великого святого 8 листопада за новим стилем. Отже, Поминальниця цього року припала на суботу, 4 листопада. Цього ж дня церковний календар вказує на свято Казанської ікони Божої Матері, яке встановили на честь визволення Москви від поляків 1612 року. Образ дуже пошановується Російською Церквою. Тому не дивно, що коли стався збіг – РПЦ, а отже й УПЦ МП як її складова частина, постановила провести поминання померлих на тиждень раніше.

Тут ви, мабуть, запитаете: «А до чого ця мова? Що ж тут поганого? Хіба українцям не варто вшановувати чудотворну Казанську ікону? Чому б цьогоріч і на парафіях Київського Патріархату не розмежувати радісну й сумну дати?»

Ніхто не заперечує, що Казанський образ шанувати варто. Але яке місце має займати це свято в ієрархії українських духовних цінностей, святинь? І щодо, зокрема, Димитрівської поминальної суботи?

Перед тим, як відповісти на це запитання або навмисне залишити його без відповіді, погляньмо на проблему дещо з іншого боку. Чи багато православних волинян знають, коли належить вшановувати, наприклад, Тростянецьку, Холмську, інші чудотворні ікони Божої Матері нашого краю? Єпископові Михаїлу недавно спало на думку попитати місцевих священиків і мирян: «Коли Церква вшановує Волинську ікону Богоматері?» Виявилось... ніхто цього не знає...

Переконаний: кожен визнає серйозність проблеми для мешканців Волині. Проблеми, яку віками творили й поглиблювали у нашому краї і російські окупанти, використовуючи різні засоби поневолення, і, побічно, самі волиняни своєю байдужістю.

«Століттями нас виховували в російських православних традиціях, – пояснює владика. – Про святині північних сусідів ми знаємо більше, ніж про свої. Безумовно, Божа Матір – єдина для всіх. Її ікони чудодіють всюди. Але хіба не повинні бути найціннішими для нас ті святині, через які Господь дарує милість поруч, у нашому краї?»

Справді, парадокс: знаємо, коли Казанської ікони, яка не має прямого стосунку до Української Церкви, але – не знаємо, коли Волинської, яку, мабуть, не шануватимуть у

Казані... А якщо не знаємо – не шануємо!

Схожа ситуація і з шануванням святих угодників Божих. Добре відомі на Волині великі російські свята – преподобні Сергій Радонезький, Серафим Саровський та інші, і це гаразд. Але як ми вшановуємо свята Преподобного Миколи Святоші, князя Луцького, Преподобних Іова й Амфілохія Почаївських, Священномученика Арсенія (Мацієвича), Святителів Амфілохія й Стефана Володимирських або, зрештою, Всіх святих землі волинської? Так, начебто Господь даремно прославив їх саме на наших теренах...

Нехай відповідь на ці питання і зробить висновок кожен із нас.

Протоієрей Віталій СОБКО, прес-секретар єпархії
Фото автора

Усечесні отці, дорогі брати і сестри!

Близько двох років Ви щомісячно одержуєте «Волинські єпархіальні відомості». Завдяки довірі й підтримці читачів тираж газети збільшився удвоє й вона стала найпопулярнішим і наймасовішим релігійним виданням Волині. Ми переконані в законності цього явища, адже «ВЕВ» як офіційний друкований орган Київського Патріархату на Волині – єдине видання, де повно й об'єктивно висвітлюється діяльність Церкви в минулому і сьогоднішньому нашого краю. Газета пропагує основи християнської віри, публікує матеріали щодо суспільно-релігійної та духовно-патріотичної проблематики, про багатогранне православне життя, виховання й духовний розвиток дітей і молоді.

Оскільки триває передплатна кампанія на 2007 рік, закликаємо наших прихильників і

надалі одержувати «Волинські єпархіальні відомості». Часопис можна передплатити в будь-якому поштовому відділенні області, починаючи з будь-якого місяця. Лише передплата через «Укрпошту» дозволяє отримувати видання вчасно та якнайдешевше. Передплата вартість одного примірника з доставкою: **на 1 місяць – 30 коп., на 3 міс. – 90 коп., на 6 міс. – 1 грн. 80 коп. і на рік – 3 грн. 60 коп.** (ціни вказані без вартості приймання передплати). Зауважте: коли оформляти передплату на один бланк абонементу кількох або більше примірників – ціна одного суттєво зменшується, оскільки вартість приймання передплати нараховується на бланк абонементу одноразово, незалежно від кількості зазначених у ньому примірників. Передплатний індекс у поштовому каталозі обласних періодичних видань на 2007 рік – **91241**.

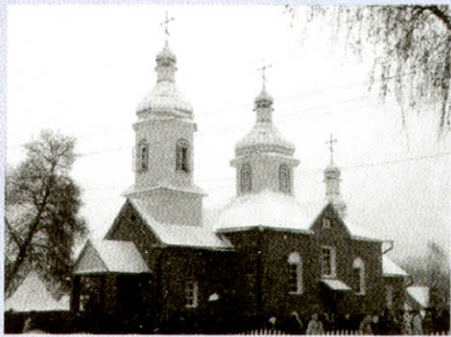

НОВИНИ

Архієрейські служіння

У другій половині жовтня єпископ Луцький і Волинський Михаїл взяв участь у загальноцерковних урочистостях з нагоди 1700-ліття з часу кончини великомучениці Варвари, а також з приводу святкування 11-ї річниці інтронізації Патріарха Київського і всієї Руси-України Філарета. Був учасником засідання Священного Синоду, який розглядав поточні питання життя Церкви, урочистої конференції, присвяченої ювілеєві святої Варвари, а також велелюдної хресної ходи з мощами великомучениці центральними вулицями Києва. Загалом в урочистостях взяло участь 28 архієреїв, близько 300 священнослужителів і 10 000 вірних.

5 листопада владика освятив храм Архістратига Михаїла в селі Мельники-Річицькі Ратнівського деканату. Це перше на Ратнівщині завершене будівництво церкви Київського Патріархату. Її споруджено на родинній землі та посильним сприянням відомої волинської благодійниці Марії Корсак. Під час Божественної Літургії преосвященний нагородив настоятеля церкви отця Анатолія Зарембу камілавою, а Марію Корсак, відповідно до благословення Патріарха Філарета, – орденом Великомучениці

Варвари. Кілька благодійників і жертводавців відзначені архієрейськими благословенними грамотами, серед яких – голова райради Микола Макарук.

11 листопада єпископ Михаїл освятив новий іконостас і відправив Службу Божу в храмі Різдва Пресвятої Богородиці, що в селі Новосілки Турійського деканату. Цього року парафія відзначає 330-ту річницю освячення церкви – пам'ятки архітектури.

12 листопада владика освятив новий престіл тимчасового храму Архістратига Михаїла в селі Підгайці Луцького районного деканату.

Наступного дня преосвященний на запрошення генерального консула Республіки Польща в Луцьку Войцеха Галоньки побував на урочистому прийомі з нагоди Дня незалежності Польщі, який відбувся в Народному домі «Просвіта». Вітаючи консула, римсько-католицького єпископа Маркіяна Трофим'яка, в їхніх особах – усіх поляків, архієрей побажав Божого благословення на розвиток взаємних добросусідських стосунків між Україною та Польщею.

Упродовж місяця єпископ звершував традиційні святкові й недільні Богослужіння, очолював престольні святкування, зокрема в храмах Преподобного Миколи Святоші, князя Луцького, в Жи-

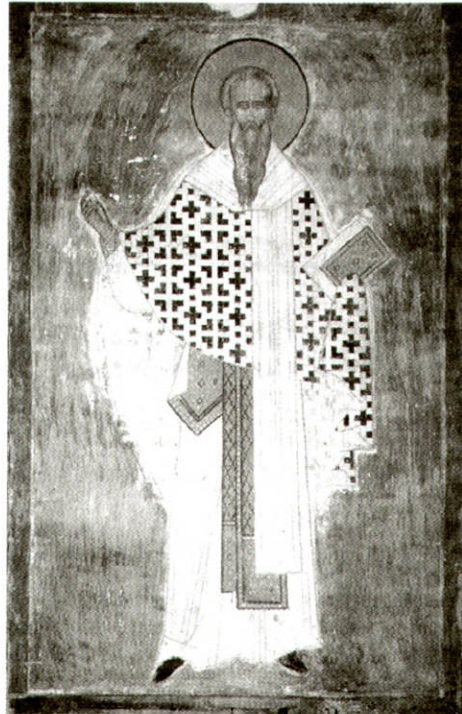

дичинському Свято-Миколаївському монастирі й Казанської ікони Божої Матері в Іваничах; освячував церкви, звершував висвяти на дяконів і священників, брав участь у різних заходах тощо.

Під час Богослужін з владикою Михаїлом співслужили декани, настоятелі

З ЦЕРКОВНОГО КАЛЕНДАРЯ

5 листопада – Апостола Якова, брата Господнього

лімський, самим Господом поставлений, деревом білильним голову йому проломил, і помер». Білильне дерево – то праник, прач, дерев'яне знаряддя для вибивання білизни під час прання. Отже, Яків, як і більшість апостолів (і з числа дванадцяти найближчих учнів Ісусових, і з числа сімдесяти, до яких належав цей святий), загинув мученицькою смертю, найвірогідніше в 65-66 роках. До смерті Якова Праведного єресей у Християнстві не було, і Церква йменувалася «Дівою чистою».

Для всіх наступних поколінь зберігся безцінний документ раннього Християнства – Літургія апостола Якова. Нині вона правиться лише в деяких храмах раз на рік, 5 листопада, зокрема, в Єрусалимі та на острові Закинф, пов'язаному зі страждальним шляхом цього угодника. Але до IX ст. вона була звичайною і в Палестині, і на Кіпрі, і в Італії, і на Синаї, і в Єгипті. Зрозуміло, що за довгі століття чин Літургії першої християнської громади зазнав численних змін і нині вона відправляється в скорочених варіантах – Літургії Йоана Золотоустого та Василя Великого. Але все-таки до нас дійшли її важливі деталі. Наприклад, окрім Апостола і Євангелія, під час неї читаються Пророки (старозавітні писання). Причастя здійснюється теж по-особливому. Спочатку миряни підходять до однієї чаші і священник, промовляючи: «Тіло Христове», дає кожному в уста хліб. Потім підходять до другої чаші й причащаються вином: священник зі словами «Кров Христова, чаша життя» дає кожному відпити з чаші. «Православно це і доречно», як мовиться в синопослідуванні цієї Літургії. До слова, у XX ст. Російська Православна Церква Закордонна відновила цю відправу не тільки 5 листопада і не тільки в Єрусалимі.

На жаль, українською мовою Літургія апостола Якова не правиться. Але можемо й повинні просити цього боговгодника: Святий апостоле Якове, брате Господній, моли Бога за нас!

Підготував Віктор ГРЕБЕНЮК

ЦЕРКВА І ВІЙСЬКО

ЗА ВОЇНСТВО ХРИСТОЛЮБИВЕ!

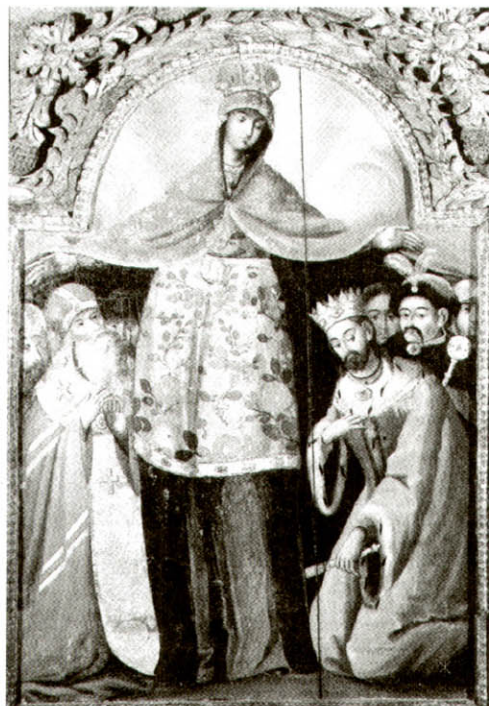
Праця над духовним зростанням військовиків – спільний обов'язок Церкви й армії

«Отже, йдіть, навчайте всі народи, хрестячи їх в ім'я Отця і Сина і Святого Духа, навчаючи їх зберігати все, що Я заповів вам». Ці слова з Євангелія від Матфея стверджують необхідність поширення вчення Христового у всьому світі. Церква проповідує Христа й у війську.

Українська армія – це частина нашого суспільства і все, що відбувається в ньому, безпосередньо впливає на морально-психологічний стан наших військовослужбовців. Адже війська поповнюються людьми, більшість із яких несуть у собі негативні риси нашого суспільства. Тому Церква повинна стати джерелом духовності сучасного воїна.

Важко уявити військову службу часів Київської Русі без проведення Служби Божої, без духовної опіки воїнів, без освячення Церквою військових формувань, атрибутів, без закликання Божого благословення на ратні подвиги тощо.

Згодом, у часи запорозького козацтва, бачимо, що притаманною ознакою козаків була глибока релігійність, а захист віри Православної – суттю їх життя. На Запорозжі була церква Святої Покрови, де вони щоразу перед боєм збиралися на молитву. На грудях козаки носили хреста, а на кожній козацькій чайці була ікона Покрови або Святого Миколая – покровителя мореплавців. Існує переказ, що після зруйнування москалями Запорозької Січі 1775 року козаки, які пішли (Продовження на 4 стор.)

Ікона «Покрова» з зображенням Богдана Хмельницького. Олія. XVII ст.

храмів, священнослужителі кафедрального собору Святої Трійці та місцеве духовенство. Виголошуючи проповіді, преосвященний зазначав, що храми – особливе місце благодаті Святого Духа й відіграють особливу роль у житті людини. Також він підкреслював важливість Заповідей Божих – основи життєдіяльності кожного християнина, яку б посаду чи статус він не займав у суспільстві.

Діяльність консисторії

Канцлер єпархії протоієрей Микола Цап взяв участь в урочистостях з нагоди 14-ї річниці заснування Луцького прикордонного загону Державної прикордонної служби України. Вітаючи командування й особовий склад, він висловив задоволення розвитком частини, її співпрацю з Церквою та побажав Божого благословення на подальше служіння.

На території загону розташована колишня військова полкова церква Вели-

комученика Юрія Переможця. Як повідомив прес-службі єпархії отець канцлер, який одночасно є настоятелем храму, між релігійною громадою і командуванням військової частини завжди були приятні стосунки. Командир загону підполковник Віктор Мельниченко за плідну працю на благо Церкви 2006 року одержав високу нагороду – орден Рівноапостольного Володимира Великого III ступеня. Керівництво прикордонного загону надає підтримку Церкві, бере участь у великих релігійних святкуваннях, а отець Микола – у житті військової частини.

Капеланська служба

Старший капелан єпархії протоієрей Олександр Безкоровайний і капелани Луцька освятили каплицю Преподобного Агапита Печерського, що в обласному територіальному протитуберкульозному об'єднанні. У Богослужінні взяли участь начальник управління охорони здоров'я облдержадміністрації Ігор Ващенко, генеральний директор об'єднання Василь Загорюлько, медичний персонал і пацієнти. З нагоди освячення духовенство відправило подячний молебень. Виголошуючи вітальне слово, отець Олександр підкреслив, що новоосвячена каплиця перша на Волині одержала ім'я давньоукраїнського лікаря-святого. Також старший капелан висловив переконання, що преподобний Агапит допомагатиме лікарям у їхній нелегкій праці, а хворих приведе до зцілення згідно з їх вірою. Капеланом протитуберкульозного об'єднання призначено священника Андрія Мовчанюка.

Наступного дня отець Олександр взяв участь в урочистостях з нагоди ювілею Волинського технікуму Національного університету харчових технологій, які відбулися в луцькому Народному домі «Просвіта». Цього року виповнилося 400 років колегіуму, що дав початок університетові, й 40-у училищу, наступником яких є сучасний технікум. Вітаючи керівництво та колектив навчального закладу, старший капелан закликав Боже благословення й подарував для його бібліотеки два примірники «Закону Божого».

***

Минулого місяця Волинський інститут імені В'ячеслава Липинського МАУП провів традиційне свято студентів у таборі села Дачне Ківерцівського деканату. В урочистостях з нагоди вручення (Продовження на 4 стор.)

ВІДПОВІДЬ БОГОСЛОВА

«І МОЛИТВА ВІРИ СПАСЕ ХВОРОГО...»

Коли хворіє тіло – необхідно найперше подбати про ліки для душі

Запитання

Що робити, якщо лікарі діагностували важку, можливо невиліковну хворобу? Готуватися до смерті?

Відповідає
ієромонах Марк (Левків)

Зі Святого Письма відомо, що джерелом хвороб часто є нечисті духи, а біснуватий і недужий – терміни, котрі або зустрічаються поруч, або й замінюють один одного. Ми не можемо однозначно говорити, що одержимість і недуга тілесна – одне і те ж саме, хоча сутність, дія та мета їх подібні. Одержимий – це той, душа котрого вражена або опанована чужою, ворожою силою. Подібно у недужого вражене тіло. Хвороба поступово руйнує людське тіло, поневолює його собі, обмежує діяльність людини, подібно й нечисті духи роблять із людською душею, вкидаючи її у рабство пристрастей, сковують її волю. Мета збудників хвороби – вбити тіло, ціль винуватців одержимості – занапастити і душу, і тіло в геєні вогненній.

Тому найперше завдання людини – берегти свою душу від хвороб, тобто гріхів та смерті. Щодо тіла, то його немочі та і сама смерть не можуть позбавити нас вічного життя. Але не думайте, що непотрібно лікуватись, що Церква забороняє звертатись по допомогу до лікарів. Христос, щоб хоч трішки зменшити страждання людей, звершуючи Своє земне служіння, багатьох зціляв і, навіть, воскрешав. Заповідає це робити і учням Своім. «Хворих вилікуйте, прокажених очищайте, мертвих воскрешайте, бісів виганяйте» – говориться у Євангелії від Матфея. Тому коли християнин, використовуючи досягнення науки, надає медичну допомогу своєму ближньому, то він теж виконує цю заповідь Христа. Коли ж, щоб досягнути бажаного результату, застосовує практики, ворожі Богові, то, звичайно, потрібно від такого лікування відмовитись. На жаль, деякі православні так прагнуть тілесного здоров'я, що готові і душу свою віддати за нього. Звертаються до ворожбитів, знахарів, екстрасенсів тощо, щоб будь-якою ціною досягнути тимчасового, готові

й Бога не знати, тільки щоб позбутися якоїсь болячки. А повинні навіть у смертельний час пам'ятати застерогу Господа, висловлену в Євангелії від Матфея: «Не бійтеся тих, що вбивають тіло, душі ж убити не можуть; бійтеся скоріше того, хто може і душу, й тіло погубити в геєні».

Із книги Йоана дізнаємось, що в суперечці між Богом і дияволом щодо вірності людини Творцю хвороба тілесна – одне з випробувань любові до Господа. Таке ж випробування проходить і в нашому житті, коли ми чи то зустрічаємо хворих, чи самі переносимо якусь недугу. Власне, тоді можемо оцінити наші стосунки зі Всемогутнім. Справді, хвороба ніби покликана випробувати, наскільки ми християни. Вона може стати причиною гріхопадіння, відходу від Творця, а може бути і знаряддям для досягнення Царства Небесного. Усе залежатиме від нашого ставлення до неї. Чи дякуємо Богу в часі хвороб за Його благодіяння до нас, чи славимо Його Всемогутність, чи молимося до Нього? А, може, навпаки, нарікаємо, ображаємо чи дорікаємо Господу? Чи не втрачаємо надії на Його Милосердя, чи не впадаємо у відчай?

Господь, дозволяючи хворобі торкнутися нашого тіла, ніби спонукає задуматись про сенс нашого життя, його тимчасовість. Як говорить святий Іоанн Золотоустий, Бог хоче навчити нас не прив'язуватись до світу, не ставити його за ціль свого життя. «Для того Він призначив тут скорботи і труди, а все приємне та радісне зробив скороминучим» – пише святий. Ми ж, перебуваючи у немочах, прославляймо Господа, бо будь-які скорботи пройдуть, а любов Його перебуває повік.

На поставлене питання лаконічно відповідає апостол Яків у своєму соборному посланні: «Як хтось між вами хворіє, хай покличе церковних пресвітерів і хай помолиться над ним, помазавши його оливою в ім'я Господнє. І молитва віри

спасе хворого, і Господь підійме його, а коли він учинив був гріхи, вони йому простяться». На підставі цих слів Церква встановила таїнство Оливоосвячення (Соборування) і закликає хворих побожно приймати його. Важливо не впадати у відчай, не опускати рук, а посилити молитви в храмі (молебні за здоров'я, акафісти тощо) та вдома; не сприймати хворобу як прокляття Боже, а як тимчасово допущене Ним випробування для нашої ж користі. Частіше очищати сумління у таїнстві Покаяння, з'єднуватися з Христом у Причасті і, безперечно, покладаючи надію на Бога, звернутися до лікарів тіла.

СВЯТИНІ ВОЛИНИ

ПОМОЖІМО АРХІСТРАТИГОВІ!

Михайлівська парафія Омельно відзначає 230-річчя храму.

Чи посприє ювілей духовному піднесенню громади та відродженню унікальної церкви?

Здалявидно, що храм Архістратиґа Михаїла в селі Омельно Ківерцівського деканату – не простенька культова споруда. Побудований 1776 року в традиційному народному стилі на кам'яному фундаменті і обшальований у XIX ст., він є свідченням високого рівня української дерев'яної архітектури. Характерний для Волині глибокий колір високих стін, стрункі лінії вертикальної оббивки, восьмигранна баня, увінчана голівкою, крутий дах – усе сприяє надзвичайному враженню піднесення будівлі над мирським світом. У перерізі являє собою тричастинну однокупольну церкву з прибудованими східним і західним зрубами. Органічно висотне розкриття інтер'єру в омелянській святині відзначається в довіднику «Пам'ятники містобудування і архітектури УРСР». В ансамблі з храмом розташована дерев'яна, з шатровим завершенням із маківкою дзвіниця.

На жаль, немає тут таблички із зазначенням часу спорудження (це був період унії) та застереженням, що пам'ятка оберігається державою, цим нагадуючи владі про обов'язок піклуватися нею.

Наскільки «дбайливою» була радянська система, говорять факти: церкву зняли з реєстрації 1962 року – тоді якраз активно велась антирелігійна пропаганда. Майже двадцять літ використовувалася пам'ятка архітектури як колгоспний склад, але згідно з планами «освоєння колишніх культових споруд» у вересні 1981 року її перетворили на музей атеїзму. Це був сильний удар по релігійності місцевого населення, і його наслідки досі даються взнаки, зауважує священник Сергій Лівончук. Душпастирює він

в Омельні недавно, паралельно навчаючись у Рівненській семінарії.

– Багато людей не розуміють навіть, чому вони мають приходити до церкви, для чого вони взагалі живуть, – розповідає отець Сергій. – У неділю на службу приходять 30–

40 чоловік, а влітку – втричі менше.

Це при тому, що в Омельні мешкає більше 700 жителів. Спроби зацікавити молодь поїздками до Почаєва дають мало ефекту. А століття тому, як описує знаменитий літописець Волинської єпархії Микола Теодорович, парафіян налічувалося 1870 і окрім них в селі жило ще 242 католики, 50 лютеран і 60 юдеїв. За його висновком,

церква прикрашена бідно, однак при ній була організована початкова школа. Омелянський священник духовно опікав також село Ситниця, де правив у цвинтарному Йоано-Богословському храмі щотретьої неділі.

Інший відомий краєзнавець Олександр Цинкаловський додає ще такі цікаві відомості про цей населений пункт: перша згадка про село датується 1570 роком, на його землях було шість курганів. 1911 року тут стояла гуральня (виготовляли на рік понад 13 тис. відер горілки), цегельня (давала прибуток у 38 тисяч царських рублів), паровий млин (продавали 64 тисячі пудів борошна

щорічно). Прославилося ще село 1935 року – місцевий мешканець Д. Макаревич організував людей на першотравневу демонстрацію в Колках, через що 1958 року Омельно перейменували на Макаревичі.

За «других совітів» економічне і культурне його обличчя кардинально змінилося: замість підприємств постав колгосп «Більшовик», замість храму – клуб і бібліотека. І одне, і друге збереглося, хоча й не в квітучому стані. Складніше з духовністю: як жорсткий приклад – вбивство на Різдво хлопця біля клубу через якусь сварку. Пробує отець Сергій навчити людей вітатись по-християнськи, жити по-християнськи, думати по-християнськи, та поки це важко повернути затверділі серця до Бога.

– Приходять до церкви, коли щось дуже треба, наприклад, відправити панахиду. Утім, не все, я вважаю, втрачено. Доля священника – смиратись і терпіти, не відповідати на образ, однак прищеплювати повагу до всього святого. За рік бачу певні зрушення. Сільська рада, слава Богу, допомагає. Зокрема, полагодили паркан, виділили транспорт для поїздки на колядницький звіт.

Цього року храм Архістратиґа Михаїла відзначає 230-річчя. Хороша нагода звернути увагу громади на те, що пам'ятка потребує ремонту даху, реставрації збережених сакральних цінностей, наприклад, іконостасу та гробниці. На підтримку держави розраховувати трудно, сподіватися на добру волю меценатів-депутатів – смішно, адже вибори відгули. На сили сільського чи й районного органів самоврядування розраховувати можна лише частково, позаяк бюджет і так «зшити з дірок». Залишається, як завжди, надія на Бога – чи не пошле Він якогось благодійника з тугим гаманцем і добрим серцем у забуте село.

Володимир СТУД. Фото автора

НОВИНИ

(Закінчення. Початок на 2 стор.)

дипломів випускникам, залікових книжок – заочникам, студентських квитків – першокурсникам взяли участь капелан інституту протоієрей Віктор Михалевич та капелан Волинського державного університету імені Лесі Українки протоієрей Михайло Бучак. Вітаючи студентів, отець Віктор побажав бути достойними вихованцями навчального закладу відповідно до прийнятого ними Кодексу честі МАУП, наслідувати небесного покровителя інституту – святого Йоана Богослова, якого Церква називає апостолом любові. «Закликаючи Боже благословення на всіх нас, переказую слова нашого святого опікуна: „Улюблені, полюбімо один одного!“ – підкреслив капелан. – У цій любові – все наше шукання, все наше багатство. Можна знати всілякі істини одним лише розумом, але якими бідними і безплідними є такі знання».

У Ковельському міському деканаті

Декан протоієрей Анатолій Александрюк і місцеві священнослужителі відправили панахиду по жертвах Другої світової війни перед Хрестом пам'яті в Ковелі, який відкрили торік як перший у Європі пам'ятний знак, що вшановує загиблих усіх воюючих сторін. У Богослужінні взяли участь представники обласної та міської влади, громадськості, колишніх воїнів УПА, радянської армії та вермахту.

Звертаючись до присутніх із проповіддю, отець Анатолій закликав учасників бойових дій до примирення та Божої любові, адже саме любов до ворогів – одна з головних рис істинного християнина.

У Луцькому районному деканаті

Єпископ Михаїл очолив відправу акафіста Пресвятій Богородиці в Свято-Покровському храмі, що в селі Крупа Луцького районного деканату. З ним співслужили намісник Жидичинського монастиря Святителя Миколая Чудотворця ієромонах Марк (Левків), настоятель храму священник Роман Нестер та інші священнослужителі. Причиною вечірнього архиєрейського Богослужіння в сільському храмі стало те, що незадовго до цього в одному з приватних помешкань Крупи чудесно оновилася ікона Ісуса Христа. Тож цього дня духовенство

урочисто перенесло образ до церкви, аби достойно вшанувати святиню. Виголошуючи проповідь про роль Божого провидіння у спасінні людського роду, владики зазначив, що однією з головних причин, чому Господь творить чудеса, – бажання укріпити людську спільноту у вірі.

***

Громада Великомученика Дмитрія Солунського урочисто встановила великий Хрест при в'їзді в село Гать. З цієї нагоди після недільної Божественної Літургії провели хресний хід, який очолив настоятель парафії священник Роман Войнарович. Після відправи чину освячення отець Роман звернувся до присутніх із проповіддю, у якій зокрема зазначив, що Господь через цей споруджений і освячений Хрест Христів оберігатиме й благословлятиме мешканців села. Але вони мають

ЦЕРКВА І ВІЙСЬКО

(Закінчення. Початок на 2 стор.)

за Дунай, під ласку турецького султана, на еміграцію, взяли з собою й образ Пресвятої Покрови, яку вважали своєю покровителькою. Часто в козацьких походах брали участь священники. Отже, релігійність відіграла велику роль у вихованні воїнів запорозького козацтва.

Однак у тогочасних військових формуваннях не було чітко окресленого інституту військового духовництва, зокрема, не було визначено конкретної участі священників у розвитку українського війська.

Під час храмового святкування у церкві Великомученика Юрія Переможця, що в Луцьку. 5 травня 2005 року
Фото Сергія ДУБИНКИ

Перший досвід національного військового душпастирювання визначається у формуваннях Січових Стрільців під час Першої світової війни. Через цей досвід вплив австро-угорського капеланства приходить в армію Української Народної Республіки, об'єднуючись із успадкованим від російського війська інститутом полкових священників. Та ні Центральна рада, ні Директорія не створили власної моделі душпастирської опіки українського війська, напевно, через несприятливі політичні й військові обставини.

Ситуація змінюється в Українській Повстанській Армії. Польові Богослужіння стали невід'ємною частиною армійського побуту. Капелан виявився важливим організатором духовного життя вояків. УПА теж обрала собі свято Покрови за День зброї, віддавши під опіку Пресвятій Матері Богородиці. Таким чином, Покрова святкується в нас не тільки як релігійне, а й національне свято.

Варто зазначити, що з відомих нам багатьох причин у радянські часи при формуванні свідомості воїнів такі поняття як духовність, релігійні вірування, християнське бачення довколишнього світу не застосовувались взагалі у виховній роботі з військовослужбовцями.

Що ж змінилося в українській армії незалежної держави?

Унаслідок різних причин та обставин ще немає виробленої єдиної концепції залучення священнослужителів до душпастирської опіки воїнів. Досі бракує законодавчої основи для капеланської служби. Але незважаючи на все, з'явилися можливості для більш глибокого розвитку духовності молодого покоління. Нині проводиться певна співпраця органів виховної роботи військових формувань України з релігійними установами. Такий досвід вже напрацьовано, зокрема, з Українською Православною Церквою Київського Патріархату. 4 квітня 2000 року в приміщенні Київської духовної академії було відкрито тримісячні курси для офіцерів, що займаються виховною роботою у Збройних силах України. На курси відрядили своїх представників Міністерство оборони, Міністерство внутрішніх справ, Комітет прикордонних військ, Митна служба України. Це був перший практичний крок у співпраці Церкви і Збройних сил нашої держави.

Проведення конференцій із проблем духовного життя військової людини навіть за мінімальної ефективності має своє позитивне значення. Адже ці конференції допомагають Церкві не тільки формувати підхід до душпастирської опіки військових, але створюють унікальні можливості контактів нашої Церкви з представниками війська. Цілеспрямована виховна діяльність військового командування й церковного керівництва дає ефект.

Співпраця Церкви і війська у Волинській епархії досі зводилась в основному до

святкування урочистих подій – День незалежності, день частини, релігійні свята, прийняття присяги, а також читання лекцій духовними особами на богословські теми. Прикладом цього може служити Луцький загін Державної прикордонної служби України, заснований 1992 року, на території якого розташована колишня військова полкова церква Великомученика Юрія Переможця. Між релігійною громадою і командуванням військової частини завжди були гарні стосунки, починаючи від першого командира полковника Аркадія Яворського, досвідченого фахівця, людини, яка присвятила своє життя охороні кордону. Наступними командирами були полковники: Володимир Малаков, Микола Бабачук, Олександр Калашніков, які теж прихильно ставились до Церкви.

З 2004 року командиром загону став підполковник Віктор Мельниченко – молода, енергійна і надзвичайно здібна у військовій справі людина. За плідну працю на благо Церкви й держави 2006 року він отримав орден Святого Володимира Великого III ступеня. Керівництво прикордонного загону завжди надає підтримку Церкві, бере участь у великих релігійних святкуваннях. Настоятель храму протоієрей Микола Цап зі своєї сторони також бере участь у житті військового загону.

Особливо посилилася співпраця з приходом 2004 року на Волинську кафедру єпископа Михаїла. Багато чого зроблено між епархією і військовими. Зокрема, 21 липня 2004 року відповідним указом було створено капеланську службу, метою якої є духовна опіка над офіцерами й солдатами...

Наша армія – це запорука миру та безпеки народу. Церква ж завжди володіла духовною силою, яка перемагала зло, утверджувала Віру, Надію, Любов. Тому й Армія і Церква, за словами Патріарха Філарета, повинні докласти всіх зусиль, щоб духовний і моральний добробут українських воїнів був забезпечений.

Оксана ЦАП,
викладачка християнської етики
у Волинському лицейі
з посиленою військовою підготовкою

щиро приймати Божу благодать і не занедбувати свого духовного життя.

У Маневиському деканаті

Декан священник Андрій Закидальський благословив проведення Всеукраїнського молодіжного вишкільного табору «Повстанська ватра – 2006», який діяв чотири дні в урочищі Білі Береги, що поблизу Колок Маневиського деканату. Священик відправив молебень та окропив освяченою водою близько 130 таборян – юнацтво з різних регіонів України.

Звертаючись з вітальним словом до молоді, яка прибула, аби в невимушеній формі більше дізнатися про ОУН-УПА, налагодження роботи молодіжних громадських організацій тощо, отець Андрій, зокрема, зазначив, що «неможливо істинно любити Господа й Небесну Батьківщину – Царство Боже, попередньо не полюбивши Батьківщину земну», і закликав присутніх бути добрими християнами й патріотами свого народу.

У Рожищенському деканаті

Декан протоієрей Василь Шняк і місцеве духовенство освятили Хрест на могилі вояків ОУН-УПА, що в Рожищі, і відправили по них панахиду.

Після поминального Богослужіння в храмі Різдва Пресвятої Богородиці учасники заходу, серед яких – керівники районної та міської влади, представники ветеранських і політичних організацій, громадськості, прибули хресним ходом до місцевого цвинтаря, де за новим проектом облаштовано могилу українських героїв. Полеглі, як пише рожищенський громадсько-політичний тижневик «Наш край», «боронили Україну від ненависного ворога, а потім після арешту й тортур у застінках НКВС були вкинуті в криницю по вулиці Наталії Ужвій».

Звертаючись до учасників із проповіддю, отець Василь зазначив, що завдяки подвигу повстанців українці нині

мають можливість молитися в українських церквах рідною мовою.

У Шацькому деканаті

Володимирський декан протоієрей Юрій Пилипець, шацький декан священник Ігор Кузьмич та священнослужителі Шацького, Володимирського та Любомльського деканатів освятили Хрест і заклали наріжний камінь під будівництво каплиці Мучениці Тетяни, яка постане на території Шацького лісового коледжу. У Богослужінні взяли участь представники Волинського лісового господарства – начальник управління Бог-

дан Колісник, директор навчально-виробничного комплексу «Шацький держлісгосп-коледж» Ігор Шмурко, викладачі та учні навчального закладу.

Підготував прот. Віталій СОБКО
Фото Віталія САРАПІНА,
майора Богдана КОЗУБА
та редакції газети «Наш Край»

ЦЕРКВА І МОЛОДЬ

ДВА РОКИ РАЗОМ

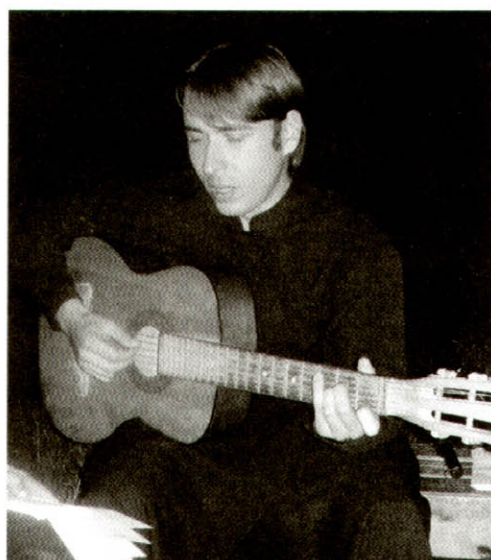
Що може бути кращим показником життя в Церкві, як не присутність у ній дієвої молоді? Приємно, що наша славетна єпархія не обділена подібним показником. У храмах присутність молоді людини вже не викликає щирого подиву стареньких. Ця тенденція стала можливою через небайдужість Церкви до питань праці з молоддю. Власне, Православне молодіжне братство Преподобного Миколи Святоші і є плодом цієї небайдужості. Два роки тому владика Михаїл благословив невеличку групу молоді, яка запрагла працювати на благо Церкви і Христа ради. І ось 19 червня цього року братчики зібралися на нічну ватру. Адже настав час пороздумувати над тим, що зроблено, а що – ні, та над тим, як рухатись далі.

Що зазвичай відчуває людина в свій день народження? Чи це лише свято веселощів, феєрверків, гучних оплесків і красивих фраз, чи, може, все-таки це привід для роздумів над прожитим, можливість оцінити пройдене і зробити належні висновки? Для молоді Луцького братства друга річниця була саме таким днем. А почалося все, як і належить, – з відправи Вечірні.

«Сподоби, Господи, в вечір цей без гріха сохранилися нам», – співав кожен, у кого співало серце. А наприкінці ще й подякували Богу, бо ж і є за що. Як-не-як, а молоді гуртується, знайомиться, ділиться досвідом свого життя, горнеться до Церкви. Та й як будеш байдужим до неї, адже не можуть не зворушити церковні наспіви в напівтемному храмі, яскраві вогники свічок, що символізують нашу віру в темноті зневіри. А ледь освітлені ікони святих є наче доказом можливості християнського подвигу. Намісник Свято-Миколаївського монастиря ієромонах Марк часто говорить, що на стінах храму є ще багато місця і для нашої молоді, цим спрямовуючи кожного до дієвості в духовному житті.

Прообразом життєвого шляху можна було назвати хресний хід від монастиря до гори Святий Дух. Кожен тримав у руках запалену свічку. Але зберегти маленький вогник було завданням не з простих через сильні пориви вітру. І не раз доводилося поновлювати втрачене світло свічки. Чим не алегорія з життям? Невже так легко зберегти віру в своєму серці, коли навколо стільки проблем і випробувань? Напевно, багато роздумів

відбулося в молодих серцях тієї ночі. І один з них пов'язаний саме з горою Святий Дух. На цьому пагорбі раніше стояв монастир. Важко збагнути, як може наважитись людина зруйнувати таку святиню. Та що вдієш, інколи доводиться приймати гіркі уроки історії. Хоча зруйнований монастир зовсім не є ознакою знищення віри. І, як не дивно, але таке розуміння приходить якраз тоді, коли стоїш на місці руїни.

Верталися до монастиря з утішеним серцем і натхненням. Емоції переповнювали душу, хотілося поспілкуватися, що й зробили за вечірньою трапезою. Тепер кожен мав можливість висловити побажання на майбутнє, але не «для годиться», а просто від

широкого серця. Молоді було чоловік за двадцять. Хоча відчути себе молодими і розділити взаємну радість прийшли й місцеві жителі, парафіяни монастирської церкви. І, чесно кажучи, зібралися марно: зоряне небо, палахкотіння вогню, гарячий чай і щира розмова залишили в душі незабутні враження. І досі виринає в пам'яті тихенький спів духовних пісень, усміхнені обличчя, цікаві розповіді, які викликали то смуток і жаль, то невимовну радість і сміх. А ще не забули і чий ми діти, на якій землі живемо, якою мовою спілкуємось. Тому й лунала українська пісня над замріяним селом. Не могла така ніч не торкнутися молоді душі: хтось відкривав найсокровенніше, хтось наважувався прочитати свої вірші, а комусь легше було вилити свої почуття в пісні. Робили це від щирого серця. За що й були нагороджені подаруночками на згадку. Красиві свічки та духовні книги, на думку голови братства Івана Марченка, обов'язково стануть у пригоді.

Невідомо скільки б ще тривало свято, якби не почало світати. Утома брала своє. Та це, мабуть, більше відчували місцеві жителі, що святкували з нами цілу ніч. Роки хоч і не ті, та душа в них ще молода. А юнь, зокрема спортивна і сильна її частина, готувалася до футболу. Саме цей ранковий матч і став завершальним етапом свята.

...Позаду вже два роки спільних зустрічей, спільної праці, пережитих радощів та негараздів. І, мабуть, не дивно, що найбільш цікавим є питання про те, що ж зроблено? Найпершим і найкращим результатом для багатьох повинна бути згуртованість молоді. Адже часто буває так, що зберуться відважні люди до гурту, подивляться один на одного кілька зустрічей, та й по всьому. Іван Марченко стверджує, що праця з молоддю більшою мірою спрямована на її внутрішню діяльність. Бо ж не так і легко поріднити людей між собою, створити гармонійну атмосферу в колективі. А від цього залежить успішність зовнішніх кроків, які невеликою кількістю, але все ж виважено й обдуманно робить братство. Час біжить і мріється виправдати сподівання тих, хто нам вірить, особливо ж владика Михаїла, який завжди радить не розпоршувати братську діяльність, а зосередитись на чомусь одному, куди й вкладати всі свої сили. Віримо, що молитви вірних, а також нашого заступника перед Господом преподобного Миколи Святоші, князя Луцького, зміцнять братство в служінні ближнім та Богу.

Інна ЧЕРНЕНКО, членкиня Православного молодіжного братства Преподобного Миколи Святоші, князя Луцького

ГОЛОС ЧИТАЧА

СПОКУСА НЕ ТІЛЬКИ ОДЯГОМ

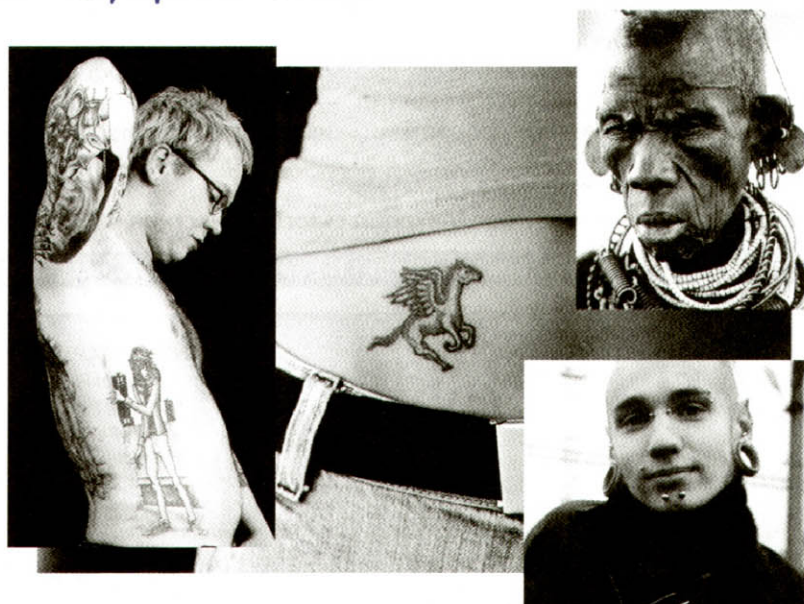
Як одягнені мої ровесниці? Короткі, вище колін спіднички, топики, босоніжки на високій шпильці... Запитати таку дівчину, чому вона одягається саме так – відповідь буде проста: зараз це модно. Мода оточує нас повсюди й ми поступово, непомітно для себе, починаємо їй підкорятися у всьому.

Продавці модних молодіжних магазинів стверджують: чим менше одяг покриває тіло, тим він модніший і бажаніший. Хто ж придумає таку дивну «моду»?

Сучасна мода полягає не тільки в манері одягатися. Останнім часом молоді надає перевагу прикрашати себе в найнесподіваніший спосіб. Широку популярність у молодіжному середовищі набули пірсинг і татування. Звичай проколювати вуха, ніс, губи, а також створювати різноманітні малюнки на власному тілі існував ще в древні часи в язичників. Одні вважали, що чим більше сережок і малюнків на тілі, тим людина виглядає привабливіше, інші таким чином відлякували злих духів (а насправді, напевно, тільки приваблювали їх).

Пірсингом або татуванням «прикрасили» своє обличчя й тіло вже кілька моїх знайомих. А ще декілька хлопців і дівчат переконані, що це дуже «круто» і також мають намір змінити свою зовнішність подібним чином. Захоплюючись цим сумнівним «прикрашуванням», вони зовсім втрачають почуття міри й просто-напросто спотворюють себе.

Тому перш, ніж змінювати свою зовнішність, варто задуматися: а навіщо мені це потрібно?.. Адже Бог створив людину за Своїм образом і подобою, тому кожна людина прегарна своєю натуральною, природною красою. А якщо людина гарна внутрішньо, коли в неї добре серце, благочестиві помисли й душа наповнена чистотою та вірою – «прикрашати» зовнішність зовсім нема потреби.

Олена КУЛИЧКОВА, 16 років

ДУХОВНА ШКОЛА

АКТОВИЙ ДЕНЬ
ДУХОВНОЇ СЕМІНАРІЇ

У свято Всіх святих Волинської землі Волинська духовна семінарія (ВДС) відзначила свій актовий день. Святкування розпочалося Божественною Літургією в кафедральному

соборі Святої Трійці, яку відслужили ректор протоієрей Іван Нідзельський і викладачі-священнослужителі ВДС. Після подячного молебня єпископ Михаїл звернувся до присутніх із вітальним словом, у якому

закликав наслідувати угодників Божих, прославлених на Волині.

Урочистості продовжилися в нижньому храмі Свято-Троїцького собору. Офіційну частину відкрив отець ректор промовою про минуле та сьогодення духовного навчального закладу, після чого присутніх привітали зі святом представник Рівненської семінарії священник Василь Лозинський та історик-архівист Володимир Рожко. За традицією духовних шкіл учасники урочистості прослухали актову промову. Її виголосив викладач ВДС кандидат богословських наук Василь Лозовицький. Цьогорічна тема промови – «Проблеми православної духовної освіти в умовах сучасного українського суспільства».

Як це буває щороку, кращих вихованців відзначили подарунками. Церковно-історичні книги одержали Станіслав Беспалов, Микола Качмар, Ірина Король, Лариса Лінник, Ірина Рибович, Ольга Самборук та Оль-

га Сергійчик. Нагороджено й представника викладацького складу: благословенну грамоту владика Михаїла одержав секретар і викладач семінарії протоієрей Ігор Скиба.

Із заключним настановчим словом виступив архієрей. Він висловив задоволення вихованцями, які намагаються якнайкраще вчитися й працювати на славу Богу, незважаючи на негативний вплив навколишнього світу, сумні тенденції й небезпечні виклики в ньому. Преосвященний також окреслив проблеми, з якими доводиться стикатися семінаристам і молодим священнослужителям, та закликав не боятися їх, а з мужністю долати.

Актовий день завершився невеликим концертом, що його організували регентський відділ і чоловічий хор ВДС, та святою трапезою.

Прот. Віталій СОБКО
Фото Сергія ДУБИНКИ

ОФІЦІЙНО

Рішенням Священного Синоду (журнал № 27 від 20 жовтня 2006 р.) засуджено неправославне вчення протоієрея **Олега Ведмеденка**, викладене в його книгах «Ще ніч» і «Смак благодаті», виступах на біблійних курсах та в ЗМІ. Синод заборонив протоієрея **Олега Ведмеденка** у священнослужінні до щирого покаяння і заборонив йому виступати на біблійних курсах та в ЗМІ від імені Православної Церкви.

Священника Андрія Манькута звільнено від обов'язків настоятеля храму Покрови Пресвятої Богородиці в с. Овадно Володимирського дек. з зарахуванням поза штат єпархії (указ № 98 від 6 листопада 2006 р.).

Священника Василя Ковальчука звільнено від обов'язків священника храму Рівноапостольного Володимира Великого у Володимирі (указ № 99 від 6 листопада 2006 р.) й призначено настоятелем храму Покрови Пресвятої Богородиці в с. Овадно Володимирського дек. (указ № 100 від 6 листопада 2006 р.).

Священника Михайла Обізюка звільнено від обов'язків настоятеля храмів Архістратига Михайла в с. Воля Ковельська та Великомученика Пантелеймона Цілітеля в Люблинці Ковельського райдек. з правом переходу в іншу єпархію (указ № 101 від 6 листопада 2006 р.).

Священника Тараса Шередька призначено настоятелем храму Покрови Пресвятої Богородиці в с. Маковичі Турійського дек. (указ № 102 від 9 листопада 2006 р.).

ЛИСТ У РЕДАКЦІЮ

БУДІВНИЦТВО СЯТИНИ

Ще, здається, зовсім недавно, на зимового Миколая (19 грудня), відбулося освячення хреста під будівництво в селі Лахвичі Любешівського району. Мало-помалу коштами селян і з допомогою спонсора закупили будівельні блоки і цеглу. І вже влітку місцеві парафіяни розпочали будівництво храму на честь Святителя Миколая Чудотворця.

Поки що стіни не завершені, й невідомо, чи до зими майбутню церкву будуть накривати. Матеріальне становище не дозволяє, коштів не вистачає.

Місцевий настоятель отець Олег Куліш звершує Божественні Літургії в дерев'яній капличці на кладовищі. Усі мріють про гарний білий храм, бо вінчатися молодята серед померлих не мають аж ніякого бажання.

Тому стараються, допомагають, хто чим зможе, спільними трудами і спільною молитвою намагаються звести стіни церкви. І всі жителі села радіють, що пройде певний час та й вони матимуть куди занести дитину похрестити чи повинчати молодих людей.

Олеся КУЛІШ, с. Лахвичі Любешівського деканату

ВІТАННЯ

Храмові свята:

Церкви Казанської ікони Божої Матері (Іваничі, с. Баківці Луцького райдек., с. Бубнів Володимирського дек.), **Великомученика Димитрія Солунського** (Луцьк, Ковель, с. Білин Володимирського дек., сс. Древені й Самоволя Іваничівського дек., сс. Гать і Загаї Луцького райдек., сс. Жорнице, Муравище й Носовичі Ківерцівського дек., сс. Загаї й Новосілки Горохівського дек., с. Заставне Нововолинського дек., с. Знемирівка Цуманського дек., с. Самійличі Шацького дек.), **Мучениці Параскеви - П'ятниці** (с. Котів Ківерцівського дек., сс. Литовез і Милятин Іваничівського дек., с. Микитичі Володимирського дек., с. Чаруків Луцького райдек.), **Безсрібників і чудотворців**

Косми та Даміана (с. Нова Лішня Іваничівського дек., с. Холоневичі Цуманського дек.), **Архістратига Михаїла** (Луцьк, Нововолинськ, Любомль, Шацьк, сс. Верба, Когильне, Коритниця й Сиротівка Володимирського дек., сс. Воля Ковельська, Кругель і Перковичі Ковельського райдек., сс. Гірка Полонка, Несвіч, Одерати, Підгайці й Промінь Луцького райдек., сс. Дачне й Омельно Ківерцівського дек., сс. Кисилин, Конюхи, Кремиш, Лівні і Павловичі Локачинського дек., сс. Кульчин і Ловище Турійського дек., с. Липно Цуманського дек., с. Мельники-Річицькі Ратнівського дек., с. Павлівка Іваничівського

дек., с. Рудня Рожищенського дек.), Святителя Іоана Золотоустого (Луцьк).

Ювілей:

священнику Михайлові Онищуку, настоятелю храму Успіння Пресвятої Богородиці в с. Гаразджа Луцького райдек., 12 листопада – 25 років;

священнику Володимирові Левицькому, настоятелю храму Святого Духа в с. Коритниця Локачинського дек., 11 листопада – 5 років священничого служіння.

Владика Михаїл, духовна консисторія та редакція часопису щиро сердечно вітають вірних із храмовими святами, а священнослужителів – із вагомими життєвими подіями!

ОГОЛОШЕННЯ

11–15 грудня – паломництво до святинь Росії: **Оптина пустинь, Серпухово (оригінал чудотворної ікони «Неупиваєма чаша») Дівеєво, Скит Серафима Саровського (джерело Серафима), Троїце-Сергієва лавра, Софрино, Москва.** Зголошуватися до 5 грудня. Виїзд 11 грудня о 10.00 від Свято-Троїцького собору в Луцьку. Повернення 15 грудня о 23.30. Вартість поїздки 700 грн. Мати український паспорт, пляшечки для оливи, мішечки для сухариків.

22–23 грудня – паломництво до святинь Києва: **Печерська лавра – Введенський монастир – Видубицький монастир – Іонівський монастир – Михайлівський Золотоверхий монастир – Володимирський собор (Патріарша Служба).** Зголошуватися до 21 грудня. Виїзд 22 грудня о 23.30 від Свято-Троїцького собору в Луцьку. Повернення – 23 грудня о 23.30. Вартість поїздки 90 грн.

28 грудня – паломництво до **Миколаївського монастиря в Жидичині** (Ківерцівський

р-н). Зголошуватися до 28 грудня. Виїзд о 17.30 від Свято-Троїцького собору в Луцьку. Повернення – о 21.00. Вартість поїздки 4 грн.

1 січня – паломництво до почаївських святинь: **Почаївська лавра – лаврський скит – монаше кладовище – джерело праведної Анни.** Зголошуватися до 31 грудня. Виїзд о 6.30 від Свято-Троїцького собору в Луцьку. Повернення – о 19.00. Вартість поїздки 30 грн.

У всі поїздки необхідно мати з собою посуд для води і (за бажанням) одяг для занурення у воду. Докладніша інформація та реєстрація – за тел. (03322) 5-42-50.

Виконуємо реставрацію та розпис храмів, а також реставрацію, позолоту, постріблення євхаристійних наборів: чаш, дискосів, лжиць і т. ін. Тел. (050) 660-53-19.

Шановні читачі, дорогі брати і сестри! Не використовуйте наш часопис у господарських цілях! Якщо газета Вам уже не потрібна – передайте її ближнім або в бібліотеку!

Свідоцтво про державну реєстрацію:
ВЛ № 774 від 22.11.2006 р.
Віддруковано у МП «Зоря».
м. Луцьк, пр-т Волі, 2, тел.: 8 (03322) 46038
Наклад: 6500. Ціна договірна.
Зам. № 661 від 26.09.2006 р.

ВОЛИНСЬКІ ЕПАРХІАЛЬНІ ВІДОМОСТІ
часопис Волинської єпархії Київського Патріархату
Передплатний індекс: 91241
Засновник і видавець:
Управління Волинської єпархії Української
Православної Церкви Київського Патріархату.
<http://www.pravoslavja.lutsk.ua>
Адреса редакції: 43025, м. Луцьк,
Градний узвіз, 1. Тел./факс: (0332) 722182
pres-sluzhba@ukr.net

Головний редактор Андрій ГНАТЮК

Редакційна колегія:

Прот. Віталій СОБКО (заст. головного редактора), **св. Андрій РОТЧЕНКОВ** (редактор дитячої сторінки), **Ірина ДАЦЮК** (художній редактор), **Віктор ГРЕБЕНЮК** (літературний редактор), **Юлія СПІРИНА** (коректор), **Святослав КОНОНЕЦЬ** (верстка, ТзОВ «ІНІЦІАЛ»), **Галина МЕЛЬНИК** (набір).

При використанні матеріалів часопису для публікації в інших ЗМІ посилання на нього є обов'язковим. Редакція не завжди поділяє позиції авторів публікацій, які несуть відповідальність за достовірність поданої інформації, та залишає за собою право редагувати матеріали або не друкувати їх зовсім. Рукописи не рецензуються і не повертаються, листування з читачами – тільки на сторінках газети.